

قانون ایمنی راهها و راه آهن

برای دریافت قانون های بیشتر به پایگاه خبری تحلیف مراجعه کنید

www.tahleif.ir

قانون ایمنی راهها و راه آهن

مصوب ۱۳۴۹, ۰۴, ۰۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی

فایل پی دی اف قانون را از اینجا میتوانید دانلود کنید

ماده ۱ (اصلاحی ۱۳۷۹, ۰۲, ۱۱)-

آزاد راه به راهی اطلاق میشود که حداقل دارای دو خط اتومبیلرو و یک شانه حداقل بعرض ۳ متر برای هر طرف رفت و برگشت بوده و دو طرف آن بنحوی محصور و در تمام طول آزاد راه از هم کاملاً مجزا باشد و ارتباط آنها با هم فقط بوسیله راههای فرعی که از زیر یا بالای آزاد راه عبور کند تأمین شود و هیچ راه دیگری آن را قطع نکند.

ماده ۲ (اصلاحی ۱۳۷۹, ۰۲, ۱۱)-

هر آزاد راه که با خصوصیات فوق ساخته شده یا بشود از تاریخی که وزارت راه و ترابری اعلام کند مشمول مقررات این قانون میباشد.

ماده ۳ (اصلاحی ۱۳۷۹, ۰۲, ۱۱)-

وزارت راه و ترابری مکلف است در هر آزاد راه حداقل و حداکثر سرعت همچنین انواع وسائط نقلیه‌ای که عبور آنها مجاز نیست با نصب علائم مشخص کند و نیز کلیه علائم مربوط بمقررات رانندگی و محلهای توقف مجاز و سایر علائم لازم را که برای پیشگیری از خطرات احتمالی تصادف لازم است در طول راه برای اطلاع رانندگان نصب کند.

ماده ۴ (اصلاحی ۱۳۷۹, ۰۲, ۱۱)-

ورود و عبور عابرین پیاده و انواع وسائط نقلیه غیر مجاز و عبور دادن دام در آزاد راهها و همچنین توقف وسائط نقلیه در خطوط عبور ممنوع است.

هر گاه بجهات مذکور حادثه‌ای واقع شود که منجر بضرب یا جرح یا قتل یا خسارت مالی شود راننده مجاز که وسیله نقلیه او مجاز بحرکت در آزاد راه باشد نسبت بموارد فوق مسئولیتی نخواهد داشت. ولی در هر حال مکلف است در صورت بروز حادثه وسیله نقلیه را در شانه سمت راست متوقف نموده و مصدوم را با وسیله نقلیه خود یا وسیله دیگر بلافاصله باولین درمانگاه یا بیمارستان برساند و مراتب را بمأمورین انتظامی اطلاع دهد.

عدم مسئولیت راننده مذکور مانع استفاده شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۶۷، ۱۰، ۰۷)-

وزارت راه و ترابری مکلف است محل‌های توقف ضروری مجاز وسائط نقلیه در طول آزاد راهها را ایجاد کند.

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۶۷، ۱۰، ۰۷)-

وسائط نقلیه غیر مجازی که بطور موقت و به سبب ضرورت و مأموریت‌های ضروری می‌بایست در بزرگراه تردد نمایند، فقط با اجازه وزیر راه و ترابری و یا معاونین راهداری و حمل و نقل جاده‌ای و پایانه‌ها و حمل و نقل وی و یا بالاترین مقام اجرائی ادارات کل راه و ترابری استانها در حوزه استحفاظی خود و با نصب تابلو «عبور آزاد از بزرگراه» در پشت وسیله نقلیه که بوسیله پلیس راه به راننده تحویل و اخذ خواهد شد، می‌توانند وارد بزرگراه شوند. تابلو فوق‌الذکر به تعداد لازم توسط وزارت راه و ترابری تهیه و تحویل پلیس راه می‌گردد. تعیین حداقل و حداکثر سرعت اینگونه وسائط طبق آئیننامه‌ای خواهد بود که بتصویب وزارت راه و ترابری میرسد.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۶۷، ۱۰، ۰۷)-

مأمورین سازمانهای دولتی و انتظامی و یا افرادی که به سبب ضرورت جهت انجام مأموریت و ارائه خدمات در سطح یا حاشیه بزرگراهها به صورت پیاده تردد یا توقف می‌نمایند با رعایت ضوابط ایمنی در صورت بروز حادثه از شمول حکم ماده ۴ مستثنی می‌باشند و مسوولیت راننده مقصر وسیله نقلیه مجاز که منجر به تصادف شده است، بقوت خود باقی است.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۶۷، ۱۰، ۰۷)-

— وسائط نقلیه غیر مجاز به عبور از آزادراهها که طبق این ماده واحده مجوز عبور می‌گیرند، موظف هستند از خطوط مجاز در آزادراهها عبور و مرور نمایند.

ماده ۵ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۰۲، ۱۱)-

دولت میتواند با تصویب کمیسیون مسکن و شهرسازی و راه و ترابری و کمیسیون امور اقتصادی و دارائی و تعاون مجلس شورای اسلامی برای آزاد راهها عوارض مناسبی تعیین و وصول کند.

ماده ۶ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۰۲، ۱۱)-

اقدام بهرگونه عملیاتی که موجب خرابی جاده گردد همچنین ایجاد هر گونه مستحذات یا درختکاری یا زراعت یا اقدام بحفاری درحریم قانونی آزاد راهها و راههای اصلی و فرعی و راه آهن که میزان هر یک بطریق و وسائط متناسب مشخص و از طرف وزارت راه و ترابری آگهی میشود بدون اجازه وزارت راه و ترابری ممنوع است.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۷۹، ۰۲، ۱۱)-

وزارت راه و ترابری مکلف است با حضور نماینده دادسرا و در نقاطی که دادسرا نباشد با حضور نماینده دادگاه بخش اینقبیل مستحذات یادریختکاری و یا زراعت و حفاریات را ضمن تنظیم صورتمجلس رأساً قلع و آثار تجاوز را محو کند.

تبصره ۲ -

اشخاص ذینفع می‌توانند بمراجع دادگستری مراجعه کنند. دادگاه خارج از نوبت باینگونه پرونده‌ها رسیدگی نموده و حکم لازم را صادر میکند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

دادگاه با درخواست وزارت راه و ترابری در خصوص میزان خسارت و هزینه‌ها، خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رأی مقتضی صادر خواهد نمود.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

مأموران مربوط در وزارت راه و ترابری و راه آهن و مأموران نیروی انتظامی موظفند ضمن مراقبت به محض مشاهده وقوع تجاوز به راهها و راه آهن و حریم آنها مراتب را به مراجع صالح جهت اقدام لازم اطلاع دهند. مأمور یا مسئول یاد شده در صورت تسامح به مجازات مربوط محکوم خواهد شد.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

برداشت شن و ماسه از بستر رودخانه حداقل تا شعاع پانصد (۵۰۰) متر از بالادست و یک کیلومتر از پایین دست پلها ممنوع است و متخلفان به مجازات مربوط محکوم خواهند شد.

ماده ۷ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

ریختن زباله، نخاله، مصالح ساختمانی، روغن موتور و نظایر آن و یا نصب و استقرار تابلو یا هر شیئی دیگر در راهها و راه آهن و حریم قانونی آنها در داخل یا خارج از محدوده قانونی شهرها و همچنین هر گونه عملیات که موجب اخلال در امر تردد وسایل نقلیه می‌شود و نیز ایجاد راه دسترسی ممنوع است.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

مرتکبان جرایم بالا علاوه بر جبران خسارت وارده به حبس از سه ماه تا دو سال محکوم و چنانچه تخریبی صورت نگرفته باشد مرتکب یا مرتکبین، حسب مورد ضمن رفع موانع و رفع تجاوز و جبران خسارت وارده به یک ماه تا شش ماه حبس و یا پرداخت جزای نقدی از پانصد هزار (۵۰۰۰۰۰) تا پنج میلیون (۵ ۰۰۰ ۰۰۰) ریال محکوم خواهند شد. در مورد اخیر با جبران خسارت تعقیب موقوف خواهد شد.

جزای نقدی مندرج در این تبصره طبق

مصوبه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۵ هیات وزیران

به ده (۱۰.۰۰۰.۰۰۰) تا (۶۰.۰۰۰.۰۰۰) میلیون ریال تعدیل شد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

ایجاد راه دسترسی به حریم و گذرگاه مناسب، درختکاری و عبور دادن تأسیسات از عرض راه و راه آهن و نصب تابلو در حریم آنها با اجازه وزارت راه و ترابری مجاز است. در موارد اضطراری به

منظور ترمیم تأسیسات عمومی که از عرض راه عبور نموده است دستگاه مربوط با کسب موافقت وزارت راه و ترابری و ضمن رعایت کلیه نکات ایمنی اقدام خواهد نمود.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

وزارت راه و ترابری

مكلف است نسبت به برآورد هزینه و خسارت وارده به راهها و حریم آنها و ابنیه فنی و علائم و تأسیسات و تجهیزات ایمنی که در اثر برخورد وسائط نقلیه و یا عبور بارهای ترافیکی و لوله‌های آب، گاز، فاضلاب و کابل برق و مخابرات و غیره و هر گونه عملیاتی که منجر به بروز هزینه و خسارت گردد، اقدام و مبالغ دریافتی را به حساب خزانه واریز و صددرصد (۱۰۰٪) آنرا به منظور ایمن سازی راهها به مصرف برساند.

ماده ۸ (اصلاحی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

هر گاه در طول خطوط راه آهن از طرف رانندگان وسائط نقلیه راه آهن بر اثر رانندگی وسائط مزبور قتل یا جرح یا ضرب واقع شود باید وسیله نقلیه متوقف گردد و ضمن مبادرت بکمکهای نخستین در مورد مجروحین و مصدومین صورتمجلس در محل حادثه بوسیله مأمورین انتظامی راه آهن و مأمورین مربوط راه آهن تنظیم و پس از تحقیقات اولیه از راننده و مطلعین در صورتیکه بسبب حادثه جسد یا اجسام دیگری روی خط راه آهن قرار گرفته و مانع عبور قطار و وسایل نقلیه راه آهن باشد مأمورین پلیس انتظامی راه آهن آنرا بمحاذات محل بخارج خط در نقطه مناسبی انتقال داده و بلافاصله قطار و وسیله نقلیه را حرکت دهند.

مأمورین پلیس انتظامی راه آهن موظفند آثار و علائم موجود را در محل حادثه حفظ کرده و مراتب را در صورت وقوع قتل فوراً بمقامات قضائی برای حضور و انجام تشریفات قانونی گزارش دهند.

ماده ۹ (اصلاحی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

راه آهن دولتی ایران مكلف است در طول راه آهن معابر و گذرگاههای مجاز برای افراد و وسائط نقلیه را با نصب علامات مشخص کند.

ماده ۱۰ (اصلاحی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

عبور از روی خطوط راه آهن و ورود در محوطه ایستگاهها و کارخانهها و تأسیسات فنی راه آهن باستثنای سکوهای مسافری و امکان و گذرگاهها و معابر مجاز واقع در ایستگاهها و در طول خطوط ممنوع است جز برای آنکه از مأمورین راه آهن که بر حسب وظیفه مجاز ورود و عبور میباشند و در صورت تخلف و بروز حادثه راه آهن دولتی ایران مسئول نخواهد بود.

ماده ۱۱ (اصلاحی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

عبور هر گونه وسیله نقلیه اعم از موتوری و غیر موتوری از یکطرف خط آهن بطرف دیگر در غیر محلهای مجاز ممنوع است و متخلف از این امر مسئول هر گونه پیشامد و خسارت وارده میباشد.

تبصره ۱ (الحاقی ۰۵، ۰۳، ۱۳۵۴)-

تخلف از مقررات این ماده مستوجب پانصد ریال جزای نقدی است. ترتیب رسیدگی بتخلف مزبور بنحوی است که در قانون نحوه رسیدگی بتخلفات و اخذ جرائم رانندگی مصوب سال ۱۳۵۰ مقرر گردیده و تا تشکیل گارد ترابری موضوع ماده (۱۶) قانون تغییر نام وزارت راه و ترابری افسران یا درجهداران دیپلمه پلیس انتظامی راه آهن و در نقاطی که پلیس انتظامی راه آهن نباشد افسران یا درجهداران دیپلمه پلیس راه ژاندارمری کشور وظایف مذکور در آن قانون را انجام خواهند داد و پس از تشکیل گارد ترابری حق رسیدگی بتخلفات و اخذ جرائم با افراد دیپلمه گارد مذکور خواهد بود.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۳، ۰۵، ۱۳۵۴)-

هرگاه عبور وسایط نقلیه موجب خرابی یا انحراف قسمتی از ریل و همچنین خاکریز و سایر تأسیسات مربوط براه آهن گردد، راننده وسیله نقلیه بپرداخت جزای نقدی از ۱۰۰۰ ریال تا ۵۰۰۰ ریال و جبران خسارت وارده محکوم میشود.

تبصره ۳ (الحاقی ۰۳، ۰۵، ۱۳۵۴)-

وجوه حاصل از اجرای تبصره یک بحساب خزانه‌داری کل منظور خواهد گردید.

ماده ۱۲ (اصلاحی ۰۲، ۱۱، ۱۳۷۹)-

از تاریخ تصویب این قانون غرامت موضوع ماده (۱۳) قانون کیفر بزه‌های راه آهن مصوب فروردینماه ۱۳۲۰ از پانصد ریال تا پنجهزارریال خواهد بود و تجاوز به محدوده ایستگاهها در حکم تجاوز بحریم خط آهن میباشد.

تبصره ۱ (اصلاحی ۰۲، ۱۱، ۱۳۷۹)-

حدود ایستگاه راه آهن عبارتست از محوطه‌ایکه مورد نیاز راه آهن بوده و بر اساس نقشه‌های مصوب راه آهن قانوناً بتصرف و تملک راه آهن درآمده باشد و بوسیله علائم مخصوص از طرف راه آهن مشخص میشود.

تبصره ۲ (الحاقی ۰۲، ۱۱، ۱۳۷۹)-

حسب درخواست شرکت راه آهن جمهوری اسلامی ایران، مرجع قضایی صالح دستور لازم را مبنی بر همکاری و نظارت مأموران نیروی انتظامی با آن شرکت جهت ایجاد نظم به منظور انسداد محل‌های تردد غیرمجاز صادر می‌کند.

ماده ۱۳ (اصلاحی ۰۲، ۱۱، ۱۳۷۹)-

تبصره ذیل بماده ۲۱ قانون بزه‌های راه آهن اضافه میشود:

تبصره -

تعقیب متهم در دادگستری موکول بشکایت راه آهن خواهد بود.

ماده ۱۴ (اصلاحی ۰۲، ۱۱، ۱۳۷۹)-

هر گاه بر اثر عبور انسان یا دام یا وسیله نقلیه‌ایکه حرکت آن بستگی به راه آهن ندارد و برخورد آن با وسایل نقلیه مجاز راه آهن در روی خط آهن حادثه‌ای منجر بقتل یا جرح یا ضرب یا خسارت مالی

شود راننده مجاز که بر حسب وظیفه رانندگی وسایل نقلیه راه آهن را روی خط آهن بعهده دارد در صورتیکه نظامات و مقررات مربوط را رعایت نموده باشد مسئولیتی نخواهد داشت. عدم مسئولیت راننده مذکور مانع استفاده شخص ثالث از مقررات بیمه نخواهد بود.

ماده ۱۵ (اصلاحی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

وزارت راه و شهرسازی مکلف است هنگام ایجاد راههای جدید و راه آهن، گذرگاههای ضروری و مجاری لازم را در نظر گرفته و موجبات ارتباط دو طرف راه احداثی را به نحو مقتضی فراهم کند. وزارت پست و تلگراف و تلفن در مورد فراهم نمودن امکانات ارتباطی و وزارت نیرو در مورد تأمین روشنایی راهها مکلفند حسب اعلام وزارت راه و شهرسازی و در چهارچوب مقررات موجود اقدام کنند.

ماده ۱۶ (اصلاحی ۱۱، ۰۲، ۱۳۵۱)-

خارج از محدوده شهرها در مناطقی که هیئت وزیران تصویب و وزارت راه و ترابری اعلام مینماید احداث دیوار به ارتفاع بیش از یک متر در اراضی و مستحدثاتی که تا فاصله هفتاد متر از انتهای حریم راه آهن و آزاد راهها و راههای اصلی واقع شده ممنوع است مگر برای اراضی واقع در مسیر طوفان‌شن که بمنظور جلوگیری از ورود توده‌های شنی مالکین حسب مورد با اخذ پروانه از ادارات راه یا راه آهن میتوانند با احداث آن اقدام نمایند. با متخلفین حسب مقررات تبصره‌های یک و دو ماده ۶ این قانون رفتار خواهد شد.

تبصره (منسوخه ۰۲، ۱۱، ۱۳۵۱)-

نرده‌کشی و سیم‌کشی بهر ارتفاع و احداث هر نوع ساختمان و ترمیم دیوارهای موجود در اراضی و مستحدثات فوق‌الذکر بلامانع است.

ماده ۱۷ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

ایجاد هر گونه ساختمان و دیوار کشی و تأسیسات به شعاع صد (۱۰۰) متر از انتهای حریم راهها و حریم راه آهن‌های کشور و در طول کنارگذرهایی که وزارت راه و ترابری احداث نموده یا می‌نماید و یا مسئولیت نگهداری آنرا به عهده دارد بدون کسب مجوز از وزارت مذکور ممنوع می‌باشد.

وزارت راه و ترابری موظف است در مورد متخلفان برابر تبصره (۱) ماده (۶) قانون ایمنی راهها و راه آهن اقدام کند.

با تصویب این ماده تبصره ذیل ماده (۱۵) لغو می‌گردد.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

وزارت راه و ترابری مکلف است نوع کاربری زمینهای اطراف راهها و راه آهن‌های کشور به عمق صد (۱۰۰) متر را بعد از حریم قانونی آنها تهیه و به تصویب هیأت وزیران برساند و از متقاضیانی که بر حسب ضرورت وفق ماده (۱۵) همین قانون نیاز به احداث مستحدثاتی در حد فاصل فوق‌را داشته

باشند وجوهی را براساس آیین نامه‌ای که به تأیید هیأت وزیران می‌رسد اخذ و به حساب خزانه واریز و صد درصد (۱۰۰٪) آنرا به منظور ایمن‌سازی راهها به مصرف برساند.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

نظارت بر امر ساخت و ساز در حاشیه راهها و راه آهن ها تا شعاع صد (۱۰۰) متر از منتهی الیه حریم قانونی آنها توسط وزارت مذکور اعمال می‌شود.

به وزارت یاد شده اجازه داده می‌شود به منظور ایجاد هماهنگی براساس موارد موضوع تبصره (۱) همین ماده نسبت به صدور مجوز ایجاد مستحدثات به متقاضیان اقدام نماید. بدیهی است متقاضیان باید سایر مجوزهای لازم را از مراجع مربوط اخذ نمایند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

ایجاد تأسیسات عمومی نظیر خطوط آب، برق، فاضلاب، نفت، گاز، مخابرات و نظایر آنها با رعایت مسائل فنی و ایمنی مربوط به هر یک، تابع آیین نامه‌ای است که ظرف سه ماه از تصویب این قانون به پیشنهاد وزیر راه و ترابری به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

وزارت جهاد سازندگی همچنان عهده‌دار وظایف مربوط به برنامه‌ریزی، احداث، نگهداری و مرمت راههای روستایی بوده و با متجاوزین به حریم راههای روستائی برابر ماده (۶) همین قانون و تبصره‌های ذیل آن اقدام خواهد نمود.

ماده ۱۹ (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

وزارتخانه‌های راه و ترابری و جهاد سازندگی مکلفند علائم افقی و عمودی و تجهیزات ایمنی لازم را در طول هر یک از راههای مربوط مشخص و در محل‌های مورد نیاز نصب و اجراء نمایند.

تبصره (الحاقی ۱۱، ۰۲، ۱۳۷۹)-

وزارتخانه‌های مذکور مکلفند برای انجام عملیات احداث و مرمت و یا نگهداری راههای مربوط علائم ایمنی لازم را نصب نمایند چنانچه بر اثر کوتاهی در بکار بردن علائم یاد شده خسارتی به اشخاص (حقیقی یا حقوقی) وارد شود هر یک از وزارتخانه‌های یاد شده حسب مورد موظف است از مطالبات پیمانکار یا اعتبارات جاری و عمرانی وزارتخانه، خسارت وارده را پرداخت نماید و چنانچه مأموران دولت یا پیمانکاران مرتکب تقصیر شده باشند، دولت خسارت پرداخت شده را از آنها استیفاء خواهد نمود.

قانون فوق مشتمل بر چهارده ماده و پنج تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز شنبه ۱۳۴۹ر۳۰ در جلسه روز یکشنبه هفتم تیر ماه یکهزار و سیصد و چهل و نه شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

برچسب ها

قانون